

FACTORII DE RISC ÎN MALADIILE CARDIO-VASCULARE

Mihaela Leahu

Conducător științific: Elena Ciobanu

Disciplina de igienă, USMF „Nicolae Testemițanu”

Introducere. Afecțiunile cardio-vasculare sunt probleme severe, frecvent întâlnite în secolul actual. Ele apar pe un teren foarte bine definit, care conține o gamă variată de factori de risc: fumat, consum de alcool, alimentație excesivă și necalitativă, sedentarism, stres. **Scopul lucrării.** Studiarea celor mai frecvenți factori care afectează sistemul cardio-vascular și identificarea strategiilor de prevenire a acestora. **Material și metode.** Au fost analizate zece publicații științifice recente, caz-control. Sursele de specialitate au fost consultate din bazele de date internaționale, după Cuvinte-cheie: „factori de risc, maladii cardio-vasculare, prevenire”. **Rezultate.** Rolul factorilor de risc în apariția bolilor cardio-vasculare este major. S-a demonstrat că 9 din 10 factori de risc comuni au reprezentat mai mult de 90% din riscul de infarct miocardic și, respectiv, de accident vascular cerebral. Studii efectuate în țările cu venituri mici au arătat că fumul de tutun, dislipidemia, hipertensiunea arterială, diabetul, obezitatea abdominală și factorii psihosociali au fost asociați cu riscul crescut de infarct miocardic. Țările cu venituri mari au fost mai susceptibile de a utiliza metode preventive, în comparație cu țările cu venituri medii și mici. Țările cu venituri mari au cea mai mare sarcină a factorilor de risc, dar au cele mai scăzute rate de boli cardio-vasculare majore și deces, în comparație cu țările cu venituri mici. Această situație ar putea fi explicată printr-un control mai bun al factorilor de risc și prin utilizarea mai frecventă a tratamentelor medicamentoase. **Concluzii.** Factorii comuni de risc cardio-vasculari necesită intervenții direcționate, sistemice, susținute și eficiente, în special în țările în curs de dezvoltare, pentru a atenua epidemia de boli cardio-vasculare în lume. **Cuvinte-cheie:** boli cardio-vasculare, factori de risc, prevenire.

RISK FACTORS IN CARDIOVASCULAR DISEASES

Mihaela Leahu

Scientific adviser: Elena Ciobanu

Hygiene Discipline, Nicolae Testemițanu University

Background. Cardiovascular diseases are severe problems frequently encountered in the current century. They appear on a very well defined terrain, which contains a varied range of risk factors: smoking, alcohol consumption, excessive and low-quality food, sedentary lifestyle, stress. **Objective of the study.** Studying the most frequent factors that affect the cardiovascular system and identifying their prevention strategies. **Material and methods.** Ten recent, case-control scientific publications were reviewed. The specialized sources were consulted from the international databases, according to the **Keywords:** „risk factors, cardiovascular diseases, prevention”. **Results.** The role of risk factors in the occurrence of cardiovascular diseases is major. 9 out of 10 common risk factors were shown to account for more than 90% of the risk of myocardial infarction and stroke, respectively. Studies in low-income countries have shown that tobacco smoke, dyslipidemia, hypertension, diabetes, abdominal obesity, and psychosocial factors have been associated with increased risk of myocardial infarction. High-income countries were more likely to use preventive methods compared to middle- and low-income countries. High-income countries have the highest burden of risk factors but have the lowest rates of major cardiovascular disease and death compared with low-income countries. This situation could be explained by a better control of risk factors and by the more frequent use of drug treatments. **Conclusion.** Common cardiovascular risk factors require targeted, systemic, sustained, and effective interventions, particularly in developing countries, to mitigate the global cardiovascular disease epidemic. **Keywords:** cardiovascular diseases, risk factors, prevention.